

Gedikli küçük zabıt membalarına dair 1/1003 numaralı kanun lâiyhası ve Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı 6/1221

13 - V - 1934

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Gedikli küçük zabıt membalarına dair olan 1001 sayılı kanun ile zeyilleri yerine Millî Müdafaa vekâletince yeniden hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 10-V-1934 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte Yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

Gedikli küçük zabıt membalarına dair olan 1001 numaralı kanunun bazı maddelerinin tadili icap etmiş ve müteaddit tadillere maruz kalan bir kaç maddelik kanunun heyeti umumiyesinin yeni ihtiyaçlara göre yeniden tanzimi muvafık görülmüştür.

1 — Gedikli küçük zabıt membaları munhasıran gedikli küçük zabıt mektepleri olup diğer askerî mekteplerde muvaffak olamayanlar çıkarılmanın gedikli küçük zabıt olmalarındaki mecburiyet kaldırılmış olduğundan 1001 numaralı kanunun 1 nci maddesinde yazılı mektepleri işbu kanun lâiyhasının 1 nci maddesinde zikretmek lüzumsuz görülmüştür.

2 — Gedikli küçük zabıt mekteplerine nerelerden talebe alınacağı bu maddede gösterilmiştir.

3 — Gedikli küçük zabıt hazırlama mekteplerine girmek isteyen talebenin hava ve deniz sınıflarile sanatkâr sınıfları daha çok ihtisasa taallük ettiği için on iki sene hizmeti taahhüt etmeleri lüzumlu görülmüştür. Diğer sınıflar için 1001 numaralı kanunda taahhüt müddeti altı sene idise de tamam yetişip vücutlarından âzamî istifade edileceği zaman terhis mecburiyeti hâsıl olduğundan bu sınıfların da mektebe girerken sekiz sene hizmeti taahhüt etmeleri muvafık görülmüştür.

4 — Dördüncü maddenin 1 nci fıkrası 1001 numaralı kanundaki hüküm aynidir. İkinci fıkrada kıtaya girdikten sonra gedikli olmak isteyenlerin muvaffak olamamaları halinde muvazaflık hizmetlerini bitirdikten sonra terhisleri ve fakat gedikli küçük zabıt mektebinde geçirdikleri müddetin askerlik hizmetinden mahsup edilmemesi ve gedikli olmak bahanesile askerlik hizmetinin bir kısmının mektepte geçmesine fırsat verilmemesi muvafık görülmüştür.

4 üncü fıkrada bahsolunan sanatkâr gedikli küçük zabıt mektebi talebeyi doğrudan doğruya kabul ettiği, leylî ve meccanî olduğu için hazırlama mektepleri gibi muameleye tâbi tutulmuştur.

Üçüncü fıkrada 18 yaşını bitirmiş gönüllülerin muvaffak olamamaları halinde hazırlama mektepleri masrafı olmadığı için terhisleri ve esnana dahil oldukları zaman evvelec gedikli olmak

için kıtada ve gedikli küçük zabıt mektebinde geçirdikleri müddetin askerlik hizmetinden mahsup edilmemesi ve bu suretle gedikli olmak bahanesile askerlik çağından evvel askerliğini bitirmek isteyenlere fırsat verilmemesi lüzumlu görülmüştür.

5 — Askerî lise ve orta mekteplerde muvaffak olamayarak çıkarılanlar tahsil müddetleri az veya çok ne kadar olursa olsun 1446 ve 1675 numaralı kanunlarla deniz ve hava sınıflarında on iki ve diğerlerinde dört buçuk sene fazla hizmete tâbitutulmuşlardır ve bunlar mutlaka gedikli küçük zabıt yetiştirilir.

Kara lisesinde altı sene meccanen okumuş bir efendi dört buçuk, fakat deniz lisesinde iki sene okumuş bir efendi on iki sene gibi nisbetsiz fazla hizmetlere mecbur tutulmuşlardır. Bunda nisbet ve adalet görülemediği gibi mutlaka gedikli küçük zabıt yetiştirilmelerinde de bir faide temin edilmiş, binaenaleyh ahvali sıhhiyeden gayri sebeplerle çıkarılanların mekteplerde meccanen okudukları müddetin yarısı kadar fazla hizmetleri seyyanen kabul edilmiş ve gedikli küçük zabıt olmaları kendi arzularına ve şeraiti haiz bulunmalarına terk ve talik edilmiştir.

6 — Harbiye mekteplerinden ahvali sıhhiyeden gayri sebeplerle çıkarılanların 1001 numaralı kanun mucibince doğrudan doğruya gedikli küçük zabıt olarak kıtalara verilmesindeki mahzur teerübe ile sabit olmuş bulunduğundan ve kendileri neferlik ve onbaşılık devrelerini görmüş olduklarından çavuşlukla kıtalara verilmesi icap etmiş ve gedikli küçük zabıt olmaları arzu ve taleplerine ve şeraiti haiz bulunmalarına terk ve talik edilmiştir.

7 — Ordu hesabına Üniversitede tahsilde bulunanlardan ahvali sıhhiyeden gayri sebeplerle muvaffak olamayanlar harbiye talebesi gibi muameleye tâbi tutulmuşlar, ancak ehliyetnameyi haiz olmayanların çavuşlukla çıkarılmaları mümkün olmayacağından bu gibilerin neferlikle çıkarılması zarurî görülmüştür.

8 — Talebelik ve küçük zabıtlık hukukunun ziyanı mucip fiil ve harekette bulunanlar hakkında 2034 numaralı kanun ahkâmı baki olduğundan bu kanuna tâbi olanların da yukarıki maddelerde zikrolunduğu veçhile gedikli küçük zabıt olmalarının caiz olacağı manası anlaşılmamak üzere keyfiyet bu maddede tekrar ve tavzih edilmiştir.

9 — Askerî mekteplerden ahvali sıhhiyeden gayri sebeplerle çıkarılanlar mektep masraflarını taksitle ödemek teşebbüslerinde bulunduğundan defaten kelimesinin ilâvesile şimdiye kadar cari olan hüküm ipka edilmiştir.

10 — Gedikli küçük zabıt membalarından yetiştirilmekte iken veya yetiştirildikten sonra ahvali sıhhiyeleri gedikli küçük zabıt olmağa müsait olmadığı görülenlerin yaşlarla muamele görmek üzere terhisleri ve bunlardan mektep masrafı alınmaması tensip edilmiştir.

11 — Askerî mekteplerden ahvali sıhhiyeden gayri sebeplerle çıkarılmış olanları tahsil müddetleri ne kadar az olursa olsun 1446 ve 1675 numaralı kanunlar, karada dört buçuk ve altı, deniz ve hava sınıflarında on iki ve on beş sene hizmete mecbur kılınmış ve bu hüküm pek ağır görülmüş ve bu gibilerin fazla hizmetleri bu kanunda seyyanen askerî mekteplerde meccanen okudukları müddetin yarısı kadar tesbit edilmiş olduğundan muhaffefi ceza olan bu hükmün makabline teşmili muvaffak görülmüştür.

12 — Bu kanun hükümlerine tâbi olan talebe yaşlarını tashih ettirerek kurtulmak teşebbüsünde bulduklarından mekteplere girerken ellerindeki nüfus kâğıtlarına göre muamele yapılan talebenin askerî mekteplere girdikten sonra yaptıracakları yaş tashihlerinin bu kanun hükümlerine tesir etmeyeceği tasrih edilmiştir.

13 — 1001 ve 1446 ve 1675 numaralı kanunlardaki hükümler bu kanunda toplanmış olduğundan mezkûr kanunlar ilga edilmiştir.

Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.
M. M. Encümeni
Karar No. 29
Esas No. 1/1003

Yüksek Reisliğe

Gedikli küçük zabıt membalarına dair olan 1001 sayılı kanun ile zeyilleri yerine M. M. ve-kâletince yeniden hazırlanan ve esbabı mucibesile birlikte encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası memuru huzurunda okundu ve müzakere edildi.

Orduya lüzumlu olan Gedikli küçük zabıt yetiştirmek için 1001 numaralı kanun ile buna müzeyyel 1446 ve aynı kanunun bazı hükümlerini tadil eden 1765 numaralı kanun hükmünün şimdiye kadar icra kılman tatbikatında elde edilen neticelere ve yeni ihtiyaçlara uygun olarak değiştirilmesi ve yeni hükümlerin konulması hakkındaki esbabı mucibede serdedilen mütalealara encümenimiz tamamen iştirak etmiştir.

(Gedikli küçük zabıt membalarına) dair esas kanunun iki muhtelif kanun ile tadil edil-

miş olması ve bu defa da yeni hükümlerin konması veya mevcut hükümlerin değiştirilmesi sebebiyle aynı mevzua dair kanunun (tek kanun) halinde tedvinindeki faide de derpiş edilerek tanzim edilmiş olan kanun lâyihası encümenimizce aynen kabul edilmiştir.

Keyfiyet Heyeti umumiyenin nazarı tasvibi-ne arz olunur.

M. M. E. Reisi	M. M.	Kâtip
Giresun	Diyarbakir	Elâziz
<i>İhsan</i>	<i>Kâzım</i>	<i>Ahmet Saffet</i>
Cebelibereket	Kars	Kars
<i>Naci</i>	<i>Faik</i>	<i>Muhittin</i>
Elâziz	Kırşehir	Gümüşane
<i>Fuat Ziya</i>	<i>L. Müfit</i>	<i>Şevket</i>
Tokat	Tokat	
<i>IIüsni</i>	<i>Mustafa</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Gedikli küçük zabıt membalarına dair
kanun lâyihası*

MADDE 1 — Gedikli küçük zabıt memba-ları gedikli küçük zabıt mektepleridir.

MADDE 2 — Gedikli küçük zabıt mektep-lerine aşağıda gösterilen yerlerden talebe ye-tiştirilir:

a) Gedikli küçük zabıt hazırlama mektep-lerinden.

b) Kıta ve müesseselerde müstahdem ef-rattan en az ilk mektep derecesindeki tahsili bitirmiş ve lâzım olan şartları haiz taliplerden.

c) En az ilk mektep derecesindeki tahsili hariçte bitirmiş ve (18) yaşını tamamlamış ve şeraiti lâzimeyi haiz görülenlerden.

d) Sanatkâr gedikli küçük zabıt mektebi talimatı mucibince lâzım olan şartları haiz ta-liplerden.

e) Askerî liselerde muvaffak olamayarak

ahvali sıhhiyeden gayri sebeplerle çıkarılan-lardan gedikli küçük zabıt olmayı arzu eden-lerden.

MADDE 3 — Gedikli küçük zabıt hazırla-ma mektepleri talimatına tevfikana talebe ka-yit ve kabul ederler.

İkinci maddede gösterilen membalardan talimatnamesine tevfikana gedikli küçük zabıt yetiştirecekler hava, deniz, ve sanatkâr sınıfların-da gedikli küçük zabıt olduktan sonra (12), di-ğer sınıflarda (8) sene hizmeti bidayette ken-disi veya velisi taahhüt ederler ve bu hizmeti ifaya mecbur tutulurlar.

Gedikli küçük zabıt yetiştirilmesi usulleri ve istihdam tarzları talimatname ile tespit olu-nur.

MADDE 4 — Hazırlama mekteplerinden ye-

tişeceklerden gerek hazırlama mektebinde ve gerek kıta stajında ve gerek gedikli küçük zabıt mektebinde muvaffak olamayarak ahvali sıhhiyeden gayri sebeplerle çıkarılanlar (18) yaşını ikmal etmemiş iseler esnana duhullerinde ve gerek (18) yaşını ikmal etmiş iseler çıkarılmalarını müteakıp kıtalara verilirler ve duhullerinden itibaren muvazzaflık hizmetlerinden başka hazırlama mekteplerinde meccanen okudukları müddetin yarısı kadar fazla hizmet ederler. Kıta ve müesseselerde müstahdem iken talip olanlardan gerek kıta stajında ve gerek gedikli küçük zabıt mektebinde muvaffak olmayanlar muvazzaflık hizmetini ikmal edince terhis edilirler.

Bunların mektebe gidiş ve geliş için yolda geçen müddetleri de dahil olduğu halde gedikli küçük zabıt mektebinde geçirdikleri müddet muvazzaflık hizmetinden mahsup edilmez.

Hazırlama mektebi derecesindeki tahsili haricte görmüş ve (18) yaşını bitirmiş olan gönüllüler gerek kıta stajında ve gerek gedikli küçük zabıt mektebinde muvaffak olmadıkları takdirde yaşlılarla muameleye tabi tutulmak üzere terhis edilirler ve kıtaya duhullerinden itibaren geçen müddet muvazzaflık hizmetlerinden mahsup edilmez.

Sanatkâr gedikli küçük zabıt mektebinde veya talimatı mucibince kıta ve fabrika stajlarında muvaffak olamayarak ahvali sıhhiyeden gayri sebeplerle çıkarılanlar işbu maddenin 1 inci fıkrası hükmüne tâbi tutulur.

MADDE 5 — Askerî lise ve orta mekteplerden ahvali sıhhiyeden gayri sebeplerle çıkarılanlar (18) yaşını ikmal etmemiş iseler esnana duhullerinde ve eğer (18) yaşını ikmal etmiş iseler çıkarılmalarını müteakıp nefer olarak kıtalara verilirler ve muvazzaflık hizmetlerinden başka mekteplerde meccanen okudukları müddetin yarısı kadar fazla hizmet ederler. Bunlardan arzu edenler ve şeraiti haiz olanlar muvazzaflık hizmetlerinden başka sekiz sene hizmeti taahhüt etmek şartile talimatnamesine tevfikân gedikli küçük zabıt yetiştirilirler.

MADDE 6 — Harbiye ve deniz harp mekteplerinden ahvali sıhhiyeden gayri sebeplerle çıkarılanlar çavuşlukla kıtalara verilirler ve muvazzaflık hizmetlerinden başka askerî mektep-

lerde meccanen okudukları müddetin yarısı kadar fazla hizmet ederler.

Bunlardan arzu edenler ahvali sıhhiyeleri müsait ve şeraiti lâzimeyi haiz iseler muvazzaflık hizmetinden başka sekiz sene hizmeti taahhüt etmek şartile kendi sınıflarının gedikli küçük zabıt mekteplerine gönderilirler ve burada altı ay tatbikat kursu gördükten sonra gedikli başçavuş muavinliğile kıtaya gönderilirler. Bundan sonraki terfileri talimatnamesine tâbidir.

Kendi sınıflarından gayri diğer sınıflara intisap etmek isteyenler çavuşlukla bu sınıfların gedikli mekteplerinde talimatları mucibince yetiştirilerek gedikli başçavuş muavini olurlar.

MADDE 7 — Ordu hesabına Üniversite ve Veteriner fakültesinde tahsilde bulunan talebelerden muvaffak olamayarak ahvali sıhhiyeden gayri sebeplerle çıkarılanlardan :

Evvelce askerî liselerden yetişerek kıtada staj yapmış olanlarla sivil liselerden yetişerek askerî ehliyetnameyi haiz bulunanlar çavuşlukla, ehliyetnameyi haiz olmayanlar bidayette neferlikle kıtaya sevk olunurlar ve harbiye talebesi hakkındaki (6) mncı madde hükümlerine tâbi olurlar.

MADDE 8 — Talebelik hukukunun ziyarını mucip hallerde bulunan bilûmum askerî mektepler talebesi 2034 numaralı kanun hükümlerine tâbidirler.

MADDE 9 — Bilûmum askerî mekteplerle ordu hesabına Üniversite ve Veteriner fakültesinde tahsil eden talebelerden ahvali sıhhiyeden gayri sebeplerle çıkarılanlar meccanen mekteplerde okudukları müddete ait masrafı defaten tediye ettikleri takdirde yaşlıları gibi muameleye tâbi olmak üzere serbest bırakılırlar.

MADDE 10 — Ahvali sıhhiyeleri gedikli küçük zabıtlığe müsait olmayanlar yaşlılarla muamele görmek üzere serbest bırakılırlar. Bunlardan mekteplerde meccanen okudukları müddete ait masraf alınmaz.

MADDE 11 — Bu kanunun neşrinden evvel askerî mekteplerde muvaffak olamayarak 1001, 1446, 1675 numaralı kanunlar ahkâmına tâbi tutulmuş olanların mecburî hizmetleri bu kanuna göre hesap edilir.

MADDE 12 — Talebenin askerî mekteplere

girdikten sonra yaptıracakları yaş tashihi bu kanun hükümlerine tesir etmez.

MADDE 13 — 1001, 1446, 1675 numaralı kanunlar ile bu kanuna muğayir ahkâm mülgadır.

MADDE 14 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 15 — Bu kanunun hükümlerini ic-

raya Millî Müdafaa vekili memurdur.

10 - V - 1934

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.
<i>İsmet</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>Zekâi</i>	<i>Ş. Kaya</i>
Ha. V. V.	Mal. V.	Mf. V.	Na. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Fuat</i>		<i>Ali</i>
İk. V.	S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>M. Celâl</i>	<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

